Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
MACIEJA SZPUNARJA,
predstavljeni 26. julija 2017 [1]

Zadeva C-326/16 P

LL
proti

Evropskemu parlamentu

„Pritožba – Ničnostna tožba – Nekdanji poslanec Evropskega parlamenta – Sklep o vračilu nadomestil za izvrševanje parlamentarnih funkcij – Ničnostna tožba – Dopustnost – Pritožbeni postopek pri organih Evropskega parlamenta – Člen 72 izvedbenih ukrepov v zvezi s Statutom poslancev Evropskega parlamenta – Uradno obvestilo o odločitvi, ki posega v položaj – Priporočena pošiljka, ki je naslovnik ni prevzel – Rok za vložitev tožbe – Člen 263, šesti odstavek, PDEU“

Uvod

1. Pritožnik, LL, nekdanji poslanec Evropskega parlamenta, s pritožbo zahteva razveljavitev sklepa Splošnega sodišča Evropske unije LL/Parlament, [2] s katerim je to kot očitno nedopustno zavrglo njegovo ničnostno tožbo, ki je bila vložena predvsem zoper odločitev Parlamenta o vračilu nadomestila, ki je bilo pritožniku izplačano med njegovim parlamentarnim mandatom, ker naj bi bila ta vložena prepozno.

2. S to pritožbo se postavljata dve novi vprašanji v zvezi s procesnim pravom Unije, in sicer, prvič, razmerje med pravnima sredstvoma – upravnim in sodnim – zoper odločitve Parlamenta, ki posegajo v položaj poslancev, in drugič, pravila za uradno obveščanje o posameznih odločitvah, kadar pošiljke naslovniku ni bilo mogoče vročiti.

Pravni okvir

3. Sklep predsedstva Evropskega parlamenta z dne 19. maja in 9. julija 2008 o izvedbenih ukrepih v zvezi s Statutom poslancev Evropskega parlamenta [3] v členu 68(1), naslovljenem „Vračilo neupravičeno izplačanih zneskov“, določa:

„Vsi neupravičeno izplačani zneski v skladu s temi izvedbenimi ukrepi se povrnejo. Navodila za izterjavo teh vsot od poslanca, ki ga to zadeva, da generalni sekretar.“

1 Jezik izvirnika: francoščina.

2 Sklep z dne 19. aprila 2016 (T-615/15, neobjavljen, EU:T:2016:432, v nadaljevanju: izpodbijani sklep).

3 (UL 2009, C 159, str. 1) v različici, ki se uporablja od 21. oktobra 2010 in kakor je bila spremenjena s Sklepom predsedstva Evropskega parlamenta z dne 5. julija in 18. oktobra 2010 (UL 2010, C 283, str. 9, v nadaljevanju: izvedbeni ukrepi).

4. Člen 72 izvedbenih ukrepov, naslovljen „Pritožbe“, določa:

„1. Če poslanec meni, da je pristojna služba nepravilno uporabila te izvedbene ukrepe, se lahko pisno obrne na generalnega sekretarja.

V odločitvi generalnega sekretarja o pritožbi so navedeni razlogi, na katerih odločitev temelji.

2. Poslanec, ki se ne strinja z odločitvijo generalnega sekretarja, lahko v dveh mesecih po obvestilu o odločitvi generalnega sekretarja zahteva, da se zadeva naslovi na kvestorje, ki se pred odločitvijo posvetujejo z generalnim sekretarjem.

3. Če se katera od strank v pritožbenem postopku ne strinja z odločitvijo kvestorjev, lahko v dveh mesecih po obvestilu o tej odločitvi zahteva, da se zadeva naslovi na predsedstvo, ki sprejme končno odločitev.

4. Ta člen velja tudi za pravne naslednike poslancev ter nekdanje poslance in njihove pravne naslednike.“

Dejansko stanje

5. Pritožnik je bil poslanec Evropskega parlamenta v parlamentarnem obdobju 1999–2004.

6. Generalni sekretar Parlamenta je po preiskavi Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF), ki je ugotovil, da je bila pritožniku neupravičeno izplačana parlamentarna pomoč v višini 37.728 EUR, 17. aprila 2014 sprejel sklep o vračilu tega zneska. Temu sklepu, o katerem je bil pritožnik uradno obveščen 22. maja 2014 (v nadaljevanju: sporni sklep), je bil priložen poziv k plačilu z dne 5. maja 2014, v katerem so bila navedena pravila za vračilo.

7. Pritožnik je zoper ta sklep vložil pritožbo in zahteval, naj se zadeva v skladu s členom 72(2) izvedbenih ukrepov naslovi na kvestorje.

8. Kvestorji so to pritožbo zavrnili z dopisom z dne 3. decembra 2014, s katerim naj bi se pritožnik po lastnih navedbah seznanil naslednji dan.

9. Pritožnik je 2. februarja 2015 zahteval, naj se zadeva v skladu s členom 72(3) izvedbenih ukrepov predloži predsedstvu Parlamenta.

10. Predsedstvo Parlamenta je pritožbo pritožnika zavrnilo z dopisom z dne 26. junija 2015 (v nadaljevanju: dopis predsedstva).

11. Parlament navaja, da je bil dopis predsedstva 30. junija 2015 s priporočenim pismom poslan na naslov, ki ga je pritožnik navedel v pritožbi. Belgijska pošta je to pismo vrnila, ne da bi ga pritožnik prevzel.

12. Pritožnik je 10. septembra 2015 od funkcionarja Parlamenta prejel elektronsko sporočilo, ki sta mu bila priložena dopis predsedstva in poziv k plačilu zadevnega zneska.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijani sklep

13. Pritožnik je 4. novembra 2015 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložil tožbo za razveljavitev spornega sklepa in poziva k vračilu z dne 5. maja 2014.

14. V utemeljitev tožbe je navedel dva tožbena razloga, pri čemer se je prvi nanašal na nezakonitost in neutemeljenost spornega sklepa, drugi pa na kršitev načel v zvezi z zastaranjem, razumnim rokom, pravno varnostjo in varstvom legitimnih pričakovanj.

15. Splošno sodišče je tožbo z izpodbijanim sklepom zavrglo kot očitno nedopustno zaradi nespoštovanja roka za vložitev tožbe iz člena 263, šesti odstavek, PDEU. Splošno sodišče je navedlo, da je bil pritožnik o spornem sklepu in pozivu k plačilu uradno obveščen 22. maja 2014, tožba pa je bila vložena šele 4. novembra 2015, torej več kot 17 mesecev po datumu uradnega obvestila, ne da bi se pritožnik skliceval na nepredvidljive okoliščine ali višjo silo.

Predlogi strank pred Sodiščem

16. Pritožnik Sodišču predlaga, naj razveljavi izpodbijani sklep in zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču. Parlament predlaga zavrnitev pritožbe in naložitev plačila stroškov pritožniku.

Analiza pritožbe

17. Pritožnik v utemeljitev pritožbe navaja štiri pritožbene razloge, pri čemer se prvi nanaša na nepopolno preučitev spisa Splošnega sodišča ter napačno uporabo prava pri uporabi člena 263, šesti odstavek, PDEU in člena 72 izvedbenih ukrepov, drugi se nanaša na kršitev člena 126 Poslovnika Splošnega sodišča, tretji na kršitev člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, četrti pa se nanaša na kršitev člena 133 in člena 134(1) Poslovnika Splošnega sodišča, kar zadeva naložitev stroškov pritožniku.

18. Menim, da je treba najprej preučiti prvi pritožbeni razlog.

Uvod

19. Pritožnik v prvem pritožbenem razlogu trdi, da je v tožbi na prvi stopnji navedel, da je pritožbo zoper sporni sklep vložil pri kvestorjih in nato pri predsedstvu. Splošnemu sodišču očita, da te okoliščine ni upoštevalo pri izračunu roka za vložitev tožbe ter da je poleg tega napačno uporabilo pravo pri uporabi člena 263, šesti odstavek, PDEU in člena 72 izvedbenih ukrepov.

20. Parlament izpodbija trditve pritožnika.

21. Ugotavljam, da sta v tem pritožbenem razlogu dejansko dva različna očitka, pri čemer se prvi nanaša na nezadostno obrazložitev izpodbijanega sklepa, drugi pa na napačno uporabo prava.

Obrazložitev izpodbijanega sklepa

22. Pritožnik Splošnemu sodišču očita, da ni upoštevalo dejstva, da je sprožil pritožbeni postopek iz člena 72 izvedbenih ukrepov.

23. Ta očitek se mi zdi utemeljen.

24. Iz tožbe na prvi stopnji namreč izhaja, da je pritožnik po uradnem obvestilu o spornem sklepu zoper ta sklep v skladu s členom 72 izvedbenih ukrepov vložil pritožbo pri kvestorjih in nato pri predsedstvu. Pritožnik je v tožbi poleg tega navedel, da je to pritožbo vložil v rokih in da je bil o njeni zavrnitvi obveščen z elektronskim sporočilom Parlamenta z dne 10. septembra 2015.

25. Ker pa je Splošno sodišče ugotovilo, da je tožba prepozna, saj je bila vložena več kot 17 mesecev po uradnem obvestilu o spornem sklepu (točki 7 in 9 izpodbijanega sklepa), ni odločalo o posledicah tega pritožbenega postopka za izračun roka za vložitev tožbe.

26. Iz tega izhaja, da v izpodbijanem sklepu v zvezi s tem ni obrazložitve.

Domnevna napačna uporaba prava pri uporabi člena 263, šesti odstavek, PDEU in člena 72 izvedbenih ukrepov

27. Čeprav iz izpodbijanega sklepa implicitno izhaja, da vložitev pritožbe v skladu s členom 72 izvedbenih ukrepov nikakor ne vpliva na izračun roka za vložitev tožbe iz člena 263, šesti odstavek, PDEU, pa pritožnik trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo te določbe.

28. Ugotavljam, da bo ta očitek Sodišču omogočil, da prvič razloži člen 72 izvedbenih ukrepov.

29. Zaradi vedno večjega števila postopkov v zvezi z uporabo te določbe bo imela ta razlaga nezanemarljiv praktičen pomen.

30. Splošno sodišče se je s sklepom Le Pen/Parlament [4] že izreklo o razmerju med pritožbo v skladu s členom 72 izvedbenih ukrepov in pravnim sredstvom, pri čemer je odločalo o ugovoru nedopustnosti v še nerešeni zadevi.

31. Pravni sredstvi – upravno in sodno – se po mnenju Splošnega sodišča ne izključujeta, tako da lahko pritožnik pritožbo zoper odločitev Parlamenta na podlagi člena 72 izvedbenih ukrepov vloži sočasno s tožbo pred Splošnim sodiščem. Ta rešitev temelji na razlogu, da je v navedenem členu 72 vzpostavljen fakultativen pritožbeni postopek, ki nima odložilnega učinka in ne pomeni predhodnega pogoja za vložitev pravnega sredstva. [5]

32. Splošno sodišče je s to rešitvijo zavrnilo stališče Parlamenta, ki je v tej zadevi trdil, da poslanec, kadar vloži pritožbo zoper odločitev, ne more sočasno vložiti pravnega sredstva zoper isto odločitev, saj je taka tožba vložena prezgodaj. [6] Parlament trdi enako v obravnavani zadevi, pri čemer navaja, da člen 72 izvedbenih ukrepov sicer ne določa obveznega predhodnega postopka, vendar poslanec, če se odloči za vložitev pritožbe, kljub temu ne more več vložiti pravnega sredstva, ampak mora počakati na končanje pritožbenega postopka in po potrebi izpodbijati odločitev o zavrnitvi pritožbe.

33. Ugotavljam, da ni sporno, da se v členu 72 izvedbenih ukrepov v korist poslancev vzpostavlja fakultativen pritožbeni postopek zoper odločitve, ki jih sprejme Parlament.

34. Poleg tega je treba to določbo po mojem mnenju razlagati tako, da gre za pritožbeni postopek, ki se uporablja pred pravnim sredstvom.

35. Iz logike upravnega spora izhaja, da je treba upravno pravno sredstvo – naj gre za obvezno ali fakultativno – vložiti pred tožbo. Pritožbeni postopek daje posamezniku in upravi možnost sprave, [7] da se izogneta sporu. Za ta upravni postopek ni več razloga, če zadevna oseba vloži pravno sredstvo zoper isti akt.

4 Sklep z dne 24. oktobra 2016 (T-140/16, neobjavljen, EU:T:2016:645).

5 Glej sklep z dne 24. oktobra 2016 (T-140/16, neobjavljen, EU:T:2016:645, točke od 26 do 31). Glej tudi sklep z dne 6. marca 2017, Le Pen/Parlament (T-140/16, neobjavljen, EU:T:2017:151, točka 30).

6 Glej sklep z dne 24. oktobra 2016, Le Pen/Parlament (T-140/16, neobjavljen, EU:T:2016:645, točka 22).

7 Sodba z dne 7. maja 1986, Rihoux in drugi/Komisija (52/85, EU:C:1986:199, točka 12).

36. V členu 72 izvedbenih ukrepov se tako vzpostavlja postopek, ki je po naravi predhoden sporu, čeprav je za zadevno osebo fakultativen.

37. Kar zadeva učinke, ki jih ima ta postopek na rok za vložitev tožbe iz člena 263, šesti odstavek, PDEU, menim, da se mora ob uporabi predhodnega postopka rok za vložitev tožbe nujno ohraniti. Drugačna razlaga bi bila v nasprotju s polnim učinkom, ki je namen predhodnega postopka. Enak preudarek izhaja iz načela, ki je sprejeto v upravnem pravu v nekaterih državah članicah in v skladu s katerim je lahko vsaka upravna odločitev predmet upravne tožbe, ki – če je bila vložena v roku za vložitev tožbe – prekine tek tega roka.[8]

38. Na tem preudarku temelji tudi rešitev, ki jo je zakonodajalec izrecno sprejel v zvezi s predhodnim pritožbenim postopkom, ki ga obvezno določata člena 90 in 91 Kadrovskih predpisov za uradnike Evropske unije,[9] v skladu s katero začne rok za vložitev tožbe teči od dneva, ko je bila sporočena odločitev o zavrnitvi pritožbe.

39. Poleg tega sta upravna pritožba in njena zavrnitev v skladu z ustaljeno sodno prakso sestavni del kompleksnega postopka, ki je predhoden tožbi. V teh okoliščinah ničnostna tožba, čeprav formalno usmerjena zoper zavrnitev pritožbe, učinkuje, kot da se pri sodišču izpodbija akt, ki posega v položaj, zoper katerega je bila ta pritožba vložena.[10] Tožba – naj bo usmerjena zoper odločitev, ki je predmet pritožbe, ali zoper odločitev o zavrnitvi pritožbe – je dopustna, če sta bili pritožba in tožba vloženi v rokih.[11]

40. Menim, da ti preudarki veljajo enako za pritožbeni postopek iz člena 72 izvedbenih ukrepov.

41. Vendar Parlament poudarja, da je v nasprotju s pritožbo iz členov 90 in 91 Kadrovskih predpisov za uradnike Evropske unije, ki je obvezna, pritožba iz člena 72 izvedbenih ukrepov fakultativna in zanjo ne velja rok za odgovor na pritožbo, ki bi omejeval ukrepe uprave.

42. Menim, da ta razlika v obravnavani zadevi ni upoštevna. Predhodne upravne tožbe neodvisno od tega, ali so obvezne ali fakultativne, sledijo enaki logiki, in sicer logiki predhodnega sredstva. Poleg tega ugotavljam, kar zadeva neobstoj roka za odgovor na pritožbo, ki bi veljal za upravo, da je ta rok nujno jamstvo za obvezno upravno tožbo, saj bi se lahko zaradi neukrepanja uprave odložila vložitev tožbe. Nasprotno, če je upravni postopek fakultativen, dostop do sodišča zaradi neobstoja roka za odgovor na pritožbo ni omejen, saj pritožnik ohrani možnost, da se kadar koli odpove nadaljevanju upravnega postopka in vloži tožbo.

43. Ob upoštevanju navedenega menim, da je treba člen 72 izvedbenih ukrepov razlagati tako, da se rok za vložitev ničnostne tožbe iz člena 263, šesti odstavek, PDEU prekine z vložitvijo pritožbe zoper akt, ki posega v položaj, če je bila pritožba vložena v določenem roku ali, če ne obstaja rok za vložitev pritožbe,[12] v roku za vložitev tožbe. Rok začne znova teči od dne, ko se sporoči odločitev o zavrnitvi pritožbe.

8 V francoskem pravu glej člen L. 411-2 zakonika o razmerjih med javnostjo in upravo, ki določa, da „je lahko vsaka upravna odločitev v roku, ki je določen za vložitev tožbe, predmet upravne ali nadzorstvene pritožbe, ki prekine tek tega roka“.

9 Kadrovski predpisi za uradnike Evropske unije, ki so bili sprejeti z Uredbo Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 z dne 29. februarja 1968 o določitvi Kadrovskih predpisov za uradnike in pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropskih skupnosti ter posebnih ukrepov, ki se začasno uporabljajo za uradnike Komisije (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 2, str. 5).

10 Sodbi z dne 17. januarja 1989, Vainker/Parlament (293/87, EU:C:1989:8, točki 7 in 8), in z dne 14. februarja 1989, Bossi/Komisija (346/87, EU:C:1989:59, točki 9 in 10). Izjema k temu pravilu se nanaša na primer, ko ima zavrnitev pritožbe drugačen obseg od akta, zoper katerega je bila ta pritožba vložena (glej sodbo z dne 21. septembra 2011, Adjemian in drugi/Komisija, T-325/09 P, EU:T:2011:506, točka 32).

11 Sodbi z dne 26. januarja 1989, Koutchoumoff/Komisija (224/87, EU:C:1989:38, točka 7), in z dne 21. septembra 2011, Adjemian in drugi/Komisija (T-325/09 P, EU:T:2011:506, točka 33).

12 Člen 72(1) izvedbenih ukrepov – ki v obravnavani zadevi ni upošteven – ne določa roka za vložitev pritožbe.

44. Ničnostna tožba po tem pritožbenem postopku učinkuje, kot da se pri sodišču izpodbija akt, ki posega v položaj, zoper katerega je bila vložena pritožba. Ta preudarek, ki ga je Sodišče določilo v zvezi s pritožbenim postopkom iz členov 90 in 91 Kadrovskih predpisov,[13] velja, tudi kadar je tožba formalno usmerjena zoper zavrnitev pritožbe.

45. Poleg tega, če poslanec pri Splošnem sodišču ničnostno tožbo vloži namesto pritožbe ali preden se konča pritožbeni postopek, je treba šteti, da se odpove nadaljevanju tega predhodnega postopka. To izhaja iz fakultativnosti zadevnega postopka, saj je njegovo nadaljevanje (ali nenadaljevanje) odločitev zadevne osebe. Rešitev, ki jo je Splošno sodišče sprejelo v zadevi Le Pen/Parlament,[14] me torej ne prepriča.

46. Ker izpodbijani sklep implicitno temelji na preudarku, da rok za vložitev tožbe zoper sporni sklep ni bil prekinjen z vložitvijo pritožbe v skladu s členom 72 izvedbenih ukrepov, je s tem sklepom napačno uporabljeno pravo.

47. Zato menim, da je treba sprejeti očitka iz tega pritožbenega razloga in razveljaviti izpodbijani sklep, ne da bi bilo treba preučiti druge pritožbene razloge.

Posledice razveljavitve

Splošne ugotovitve

48. Sodišče lahko v skladu s členom 61 Statuta Sodišča Evropske unije, kadar razveljavi odločitev Splošnega sodišča, samo dokončno odloči o zadevi, če stanje postopka to dovoljuje, ali pa jo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču.

49. V obravnavani zadevi menim, da ima Sodišče potrebne elemente za dokončno odločanje o dopustnosti tožbe. Nasprotno pa Sodišče ne more odločati o njeni utemeljenosti, ker je Splošno sodišče z izpodbijanim sklepom zgolj zavrglo tožbo kot očitno nedopustno, ne da bi o zadevi odločalo po vsebini.

50. Ugotavljam, da ni sporno, da lahko pritožnik kot naslovnik spornega sklepa ukrepa v skladu s členom 263, četrti odstavek, PDEU.

51. Edini ugovor nedopustnosti, na katerega se sklicuje Parlament, zadeva spoštovanje roka za vložitev tožbe.

52. Parlament v zvezi s tem navaja dve trditvi, pri čemer se prva nanaša na tek roka, druga pa na datum uradnega obvestila o odločitvi o zavrnitvi pritožbe.

Tek roka

53. Prvič, Parlament trdi, da je tožba usmerjena zoper sporni sklep in ne zoper dopis predsedstva o zavrnitvi pritožbe, zato je treba rok za vložitev tožbe izračunati od dneva uradnega obvestila o tem prvem sklepu. Zato je ta rok po mnenju Parlamenta prekoračen za več mesecev.

13 Glej točko 39 teh sklepnih predlogov.

14 Glej točko 31 teh sklepnih predlogov.

54. Ob upoštevanju zgoraj navedenih preudarkov [15] te trditve ni mogoče sprejeti. Namreč, čeprav je rok za vložitev tožbe zoper sporni sklep začel teči, je bil prekinjen z vložitvijo pritožbe in je ponovno v celoti začel teči na dan uradnega obvestila o dopisu predsedstva o zavrnitvi pritožbe. Datum uradnega obvestila o tem dopisu je torej izhodiščna točka za izračun roka za vložitev tožbe.

Datum uradnega obvestila o odločitvi o zavrnitvi pritožbe

55. Drugič, Parlament trdi, da je bila pritožba prepozno vložena, tudi če se za izhodišče šteje dan uradnega obvestila o odločitvi o zavrnitvi pritožbe. Namreč, uradno obvestilo o tej odločitvi je bilo po navedbah Parlamenta poslano s priporočeno pošiljko s povratnico, za katero so poštne službe 30. junija 2015 predložile obvestilo o prispelem pismu. Parlament trdi, da pritožnik pošiljke ni prevzel v običajnem 15-dnevnem roku hrambe, ki ga uporablja belgijska pošta, zato je treba za odločitev šteti, da je bila pravilno sporočena 15. julija 2015, torej ko se je iztekel navedeni rok hrambe. Parlament dodaja, da ni upoštevno, da se je pritožnik na datum predložitve obvestila o prispelem pismu že preselil v tujino in ni več stanoval na navedenem naslovu, saj pritožnik Parlamenta ni obvestil o spremembi naslova.

56. Pritožnik to trditev izpodbija in navaja, da se je z dopisom predsedstva prvič seznanil prek elektronske pošte Parlamenta z dne 10. septembra 2015 in da bi bilo torej treba ta datum šteti za datum uradnega obvestila.

57. Za obravnavo ugovora nedopustnosti, ki ga navaja Parlament, je treba določiti pravila za izračun roka za vložitev tožbe, kadar se odločitev, ki posega v položaj, sporoči s priporočeno pošiljko s povratnico.

58. Gre za pomemben postopkovni vidik, saj institucije pogosto uporabljajo ta način uradnega obveščanja.

59. Naj spomnim, da iz člena 297(2), tretji pododstavek, PDEU izhaja, da je treba o sklepih, v katerih je določeno, na koga so naslovljeni, uradno obvestiti naslovljence, učinkovati pa začnejo s takšnim obvestilom. V tej določbi je zapisano načelo pravne varnosti, iz katerega izhaja, da pravic in obveznosti, ki izhajajo iz posameznega upravnega akta, ni mogoče očitati njegovemu naslovniku, dokler o njem ni ustrezno obveščen. [16]

60. Kar zadeva akte, v zvezi s katerimi je treba poslati uradno obvestilo, je treba v skladu s členom 263, šesti odstavek, PDEU ničnostno tožbo vložiti v dveh mesecih od uradnega obvestila o aktu tožniku.

61. V skladu z ustaljeno sodno prakso je obvestilo o odločbi pravilno v smislu člena 263, šesti odstavek, in člena 297(2), tretji pododstavek, PDEU, če je bila ta sporočena njenemu naslovniku in se je ta z njo lahko seznanil. [17]

62. Pravila za uradno obveščanje, ki se uporabljajo za izpolnitev teh zahtev, ne smejo biti pretirano formalistična, vendar je treba spoštovati splošna pravna načela in zlasti načelo dobrega upravljanja. [18]

15 Glej točko 43 teh sklepnih predlogov.

16 Glej sklepne predloge, ki jih je predstavil generalni pravobranilec N. Jääskinen v zadevi Seattle Genetics (C-471/14, EU:C:2015:590, točka 42).

17 Sodbe z dne 21. februarja 1973, Europemballage in Continental Can/Komisija (6/72, EU:C:1973:22, točka 10); z dne 11. maja 1989, Maurissen in Union syndicale/Računsko sodišče (193/87 in 194/87, neobjavljena, EU:C:1989:185, točka 46), in z dne 13. julija 1989, Olbrechts/Komisija (58/88, EU:C:1989:323, točka 10). Glej tudi sklep z dne 2. oktobra 2014, Page Protective Services/ESZD (C-501/13 P, neobjavljen, EU:C:2014:2259, točka 30).

18 Glej v tem smislu sklepa z dne 3. julija 2014, Nemčija/Komisija (C-102/13 P, neobjavljen, EU:C:2014:2054, točka 32), in z dne 2. oktobra 2014, Page Protective Services/ESZD (C-501/13 P, neobjavljen, EU:C:2014:2259, točka 31).

63. Kar zadeva uradno obvestilo s priporočeno pošiljko s povratnico, ugotavljam, da je, kadar se pošiljka vrne pošiljatelju, očitno, da ni mogla biti posredovana naslovniku.

64. Parlament kljub temu trdi, da je treba za tako uradno obvestilo šteti, da je bilo pravilno izvedeno, kadar naslovnik, ki je bil obveščen z obvestilom o prispelem pismu, dostavljenim na njegov naslov prebivališča, pošiljke ne prevzame v roku, ki ga uporablja pošta.

65. Parlament se v zvezi s tem sklicuje na sklep AG/Parlament,[19] v katerem je Sodišče za uslužbence ugotovilo, da je pravilnost uradnega obveščanja s priporočenim pismom odvisna od spoštovanja „nacionalnih pravil za dostavo pošte“. Poleg tega je Sodišče za uslužbence ugotovilo – pri čemer ni natančno navedlo nacionalnih pravil, ki jih je uporabilo – da če naslovnik priporočenega pisma ne prevzame v roku, ki ga določijo poštne službe, je treba šteti, da je bil ta pravilno obveščen o datumu izteka tega roka.[20]

66. Ugotavljam, da v nacionalnem pravu nekaterih držav članic obstaja domneva, da se uradno obvestilo šteje za pravilno izvedeno pod nekaterimi pogoji, tudi če naslovnik ne prevzame priporočenega pisma. Predvsem v okviru civilnih postopkov možnost ugotovitve, da se uradno obvestilo o procesnem aktu šteje za dostavljeno, omogoča ohranitev pravice tožeče stranke do učinkovitega sodnega varstva, saj bi lahko nezmožnost pridobitve sodne odločbe zaradi težav pri uradnem obveščanju tožene stranke privedla do odrekanja sodnega varstva.[21] Tudi kadar je taka domneva določena v nacionalnem pravu, se pogoji za njeno uveljavljanje razlikujejo od ene države članice do druge.[22]

67. Menim, da je morebitna uvedba take domneve v procesno pravo Unije v izključni pristojnosti zakonodajalca.

68. Namreč, ob upoštevanju nujnosti pravne varnosti, ki je povezana z uporabo zakonskih rokov, mora biti možnost uvedbe novega pravila v zvezi z uradnim obveščanjem o posameznih odločitvah, ki bi imelo pravne posledice za začetek učinkovanja teh odločitev in za izračun roka za vložitev tožbe, samo v pristojnosti zakonodajalca. To še toliko bolj velja, ker morajo za uporabo zadevne domneve veljati podrobna, vnaprej določena pravila, zlasti glede enotnega roka, ob izteku katerega se za pošiljko šteje, da je bila uradno sporočena, saj se roki, ki jih uporabljajo poštne službe, razlikujejo glede na državo, storitev in naravo pošiljke.

69. Poleg tega ugotavljam, da bi bila široka razlaga pravil za uradno obveščanje o posameznih odločitvah, ki jo predlaga Parlament, v nasprotju s pravico do učinkovitega sodnega varstva, ki jo zagotavlja člen 47 Listine o temeljnih pravicah, in z načelom *in dubio pro actione*, v skladu s katerim je treba ob dvomu dati prednost razlagi postopkovnih določb, s katero se zadevnim osebam ne odvzame pravica do pravnega sredstva.[23]

19 Sklep z dne 16. decembra 2010 (F-25/10, EU:F:2010:171, točka 40).

20 Sklep z dne 16. decembra 2010, AG/Parlament, F-25/10, EU:F:2010:171, točka 44).

21 Sodba z dne 21. oktobra 2015, Gogova (C-215/15, EU:C:2015:710, točka 46).

22 V poljskem pravu člen 44(1) Kodeks postępowania administracyjnego (zakonik o upravnem postopku) z dne 14. junija 1960 (Dz.U. z 1960 št. 30, poz. 168; t.j. Dz.U. z 2016, poz. 23) določa, da se pod nekaterimi pogoji šteje, da je bilo uradno obveščanje o procesnem aktu izvedeno, ko se izteče 14-dnevni rok hrambe, ki ga je opravil pooblaščeni poštni operater. V litovskem pravu novo besedilo člena 123(3) zakonika o civilnem postopku, ki je začel veljati 1. julija 2017 (CPK, 2016 m. lapkričio 8 d. įstatymo Nr. XII-2751 redakcija), določa, da se šteje uradno obveščanje o procesnem aktu, ob upoštevanju pravil, ki jih je določila vlada, za izvedeno po izteku 30-dnevnega roka po dostavi obvestila o prispelem pismu na naslov, ki ga je naslovnik uradno navedel. Kolikor vem, taka domneva ne obstaja v francoskem pravu, saj za akt ni mogoče šteti, da je bil uradno sporočen, kadar je priporočeno pismo vrnjeno brez prevzema (glej Cour de cassation, 2e civ. 16 janv. 2014, nº 13-10.108: JurisData nº 2014-000467). V nemškem pravu so podrobna pravila za različne načine uradnega obveščanja o procesnih aktih; v zvezi z upravnim postopkom glej člene od 3 do 5 Verwaltungszustellungsgesetz z dne 12. avgusta 2005 (BGBl. 2005 I, str. 2354) in v zvezi s civilnim postopkom člene 171 in od 177 do 181 zakonika o civilnem postopku.

23 Sodba z dne 26. septembra 2013, PPG in SNF/ECHA (C-625/11 P, EU:C:2013:594, točka 33). Glej tudi sklepne predloge generalnega pravobranilca D. Ruiz-Jaraboja v zadevi Mülhens/UUNT (C-206/04 P, EU:C:2005:673, točka 35); generalnega pravobranilca P. Cruza Villalóna v zadevi PPG in SNF/ECHA (C-625/11 P, EU:C:2013:193, točka 82), in generalnega pravobranilca M. Camposa Sánchez-Bordone v zadevi Nissan Jidosha/UUNT (C-207/15 P, EU:C:2016:190, točka 66).

70. Tako menim, da se Institucija unije, če ni izrecnih določb v tem smislu,[24] ne more opreti na domnevo, da je bilo uradno obveščanje pravilno izvedeno, če naslovnik ne prevzame priporočenega pisma v roku, ki ga določijo poštne službe.

71. Neobstoja takega pravila v pravu Unije dalje ni mogoče nadomestiti s sklicevanjem na nacionalno pravo.

72. Ugotavljam, da niti člen 263, šesti odstavek, PDEU niti člen 297(2) PDEU ne napotujeta na nacionalno pravo za določitev pomena ali obsega pojma „obvestilo“.

73. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča pa je treba izraze določbe prava Unije, ki izrecno ne napotuje na pravo držav članic, običajno razlagati samostojno in enotno v celotni Uniji.[25] Kar zadeva roke za vložitev tožbe, je treba s tako razlago med drugim omogočiti, da se prepreči kakršna koli diskriminacija pri vodenju sodnih postopkov.[26]

74. Ta nujnost samostojne in enotne razlage je še toliko pomembnejša v obravnavani zadevi, saj gre za pojem primarne zakonodaje Unije, na podlagi katerega se določi datum, ko odločitve institucij začnejo učinkovati.

75. S sklicevanjem na nacionalno pravo bi bila ogrožena ta nujnost, saj se nacionalne določbe znatno razlikujejo glede same možnosti domneve, da je bilo uradno obveščanje opravljeno, čeprav pošiljke ni bilo mogoče vročiti naslovniku, razlikujejo pa se tudi glede na pravila za tako domnevo.

76. Poleg tega, ker Parlament trdi, da se je lahko veljavno zanašal na belgijski naslov, ki ga je pritožnik navedel v pritožbi, ugotavljam, prvič, da, kolikor vem, ne obstaja nobeno izrecno pravilo, na podlagi katerega bi morala stranka zadevnega pritožbenega postopka institucijo obvestiti o spremembi svojega naslova.[27] Parlament prav tako ne trdi, da je pritožnika obvestil o taki morebitni obveznosti. Drugič, tudi če taka obveznost obstaja, Parlament ne navaja nobenega pravnega pravila, ki bi določalo posledice nesporočitve take informacije. V teh okoliščinah se mi sklicevanje na nacionalno pravo ne zdi zadostno, saj se pravila razlikujejo od ene države članice do druge. Poleg tega bi se bilo treba v tem primeru vprašati, ali bi bila nacionalna pravila, ki jih je treba uporabiti, iz belgijskega prava ali iz prava države, v kateri ima pritožnik ob uradni obvestitvi običajno prebivališče. Čeprav pritožnik Parlamenta ni obvestil o spremembi naslova po vložitvi pritožbe, je vsekakor treba ugotoviti, da je v pritožbi navedel tudi svoj elektronski naslov in telefonsko številko, ki se po navedbah pritožnika nista spremenila.

77. Iz tega izhaja, da za dopis predsedstva o zavrnitvi pritožbe, ki jo je vložil pritožnik, v nasprotju s trditvami Parlamenta ni mogoče šteti, da je bil uradno sporočen 15. julija 2015.

78. Kar zadeva datum uradnega obvestila o tem dopisu, ugotavljam, da mora stranka, ki se sklicuje na prepozno vloženo tožbo, dokazati, kdaj je bila odločitev sporočena naslovniku.[28]

24 Tako na primer v skladu z ustaljeno sodno prakso Splošnega sodišča uradno obvestilo zastopniku tožeče stranke pomeni uradno obvestilo naslovniku le tedaj, kadar je taka oblika uradnega obvestila izrecno določena s predpisi ali s sporazumom med strankama (sodba z dne 5. novembra 2014, Mayaleh/Svet (T-307/12 in T-408/13, EU:T:2014:926, točka 74 in navedena sodna praksa). Posebne določbe v zvezi z obveščanjem po priporočeni pošiljki so na primer za uradna obvestila Urada Evropske unije za intelektualno lastnino, določene v pravilu 62, odstavek 3, Uredbe Komisije (ES) št. 2868/95 z dne 13. decembra 1995 za izvedbo Uredbe Sveta (ES) št. 40/94 o znamki Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 189).

25 Sodba z dne 15. oktobra 2015, Axa Belgium (C-494/14, EU:C:2015:692, točka 21 in navedena sodna praksa).

26 Glej v tem smislu sodbo z dne 26. novembra 1985, Cockerill-Sambre/Komisija (42/85, EU:C:1985:471, točka 10), in sklep z dne 29. januarja 2014, Gbagbo/Svet (C-397/13 P, neobjavljen, EU:C:2014:46, točka 7 in navedena sodna praksa).

27 Tako mora na primer v poljskem pravu uprava stranko ali njenega zastopnika obvestiti o zakonski obveznosti iz člena 41(1) zakonika o upravnem postopku, da je treba sporočiti kakršno koli spremembo naslova, mora pa ga opozoriti tudi na posledice, ki bi jih morebitna nesporočitev imela za uradno obveščanje o procesnih aktih in so določene v odstavku 2 istega člena. Glej člen 41(1) in (2) zakonika o upravnem postopku.

28 Sodba z dne 13. julija 1989, Olbrechts/Komisija (58/88, EU:C:1989:323, točka 10).

79. Ker Parlament ni predložil nasprotnega dokaza, je treba ugotoviti, da je bil dopis predsedstva pritožniku poslan z elektronskim sporočilom z dne 10. septembra 2015.

80. Ugotavljam, da je pritožnik Parlamentu sporočil zadevni elektronski naslov, predvsem v pritožbi z dne 2. februarja 2015, kar pomeni, da sta stranki ta način sporočanja torej implicitno sprejeli. Parlament v odgovoru na pritožbo sam navaja, da je zadevno elektronsko sporočilo poslal zaradi spoštovanja načela dobrega upravljanja. Poleg tega, ker je pritožnik takoj potrdil prejem elektronskega sporočila, ni mogoče trditi, da se je poskušal izogniti pravilom uradnega obveščanja.

81. Ker je uradno obvestilo o odločitvi o zavrnitvi pritožbe prispelo 10. septembra 2015, se je rok za vložitev tožbe zoper sporni sklep, ki je predmet te pritožbe, iztekel 20. novembra 2015. Ta tožba, ki je bila vložena 4. novembra 2015, zato ni bila vložena prepozno.

82. Ob upoštevanju vsega navedenega menim, da je treba razveljaviti izpodbijani sklep, zavrniti ugovor nedopustnosti, ki ga navaja Parlament, in zadevo vrniti v vsebinsko odločanje Splošnemu sodišču.

Predlog

83. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj ugodi pritožbi, razveljavi sklep z dne 19. aprila 2016, LL/Parlament (T-615/15, neobjavljen, EU:T:2016:432), in zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču, odločitev o stroških pa naj pridrži.